

Aitatolppien vuoleminen: kuusiriukuja kuorittiin vesurilla ennen hiilostamista.

Aitatolppien hiilostaminen nuotiolla.

Riukuaidan pystyttäminen.

Oikeanlaisten aitojen puuttuminen on usein suurin este arvokkaiden perinnemaisemakohteiden laiduntamiselle. Esimerkiksi aitatalkoilla voidaan edistää laidunnuksen aloittamista. Aitatalkoita voidaan järjestää esimerkiksi riukuaidan tai lammaskoivaidan tekemiseen. Talkoissa voidaan myös poistaa vanhoja piikkilanka-aitoja ja rakentaa tilalle nykyaikaisempaa aitaa.

Maisemanhoitokorttisarja koostuu 14 osasta. Kortit on laadittu Mahdollisuutena maisema, MAMA-hankkeessa, joka on Euroopan unionin maaseudun kehittämisen maatalousrahaston ja Etelä-Savon sekä Keski-Suomen ELY-keskusten rahoittama.

Aitatalkoiden järjestäminen

 Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin

 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

 Agria

 MAA- JA KOTITALOUSNAISET

 MAHDOLLISUUTENA MAISEMA

Lammasverkkoaidan aitatolppia pystytetään traktorin ja juntan avulla.

Suunnittelu

Hyvä **suunnitelma** on onnistuneiden talkoiden perusta. Aluksi kannattaa määritellä kohteen mukaan talkoiden tavoite, mittakaava ja mahdolliset yhteistyökumppanit. Yhteistyökumppaneiden kanssa on syytä sopia selkeästä työnjaosta.

Selvitä etukäteen

Talkoissa tarvittava aitamateriaali riippuen aitatyypistä selvitetään ajoissa (laatu ja määrät). Aitatalkoissa on tehty **yhteistyötä** eri aita-asiantuntijoiden kanssa. Tarvittavien asiantuntijoiden paikalle saamisessa kannattaa olla ajoissa liikkeellä. Aita-asiantuntijoiden mahdollinen kilpailuttaminen vie myös oman aikansa.

Talko ilmoitus

Talkoista **tiedottaminen** hyvissä ajoin on tärkeää. Talko ilmoituksessa on hyvä mainita, jos talkoilaisten pitää itse huolehtia **tapaturmavakuutuksesta**. Talko ilmoituksessa kannattaa mainita jos talkoolaiset tarvitsevat joitain omia työvälineitä.

Lammasverkkoa kiinnitetään vasaran ja sinkilöiden avulla aitatolppiin.

Talkootarjoilut

Talkootarjoilut ovat tärkeä osa tapahtumaa ja niistä on tarpeen mainita talko ilmoituksessa. Talkootarjoilut ovat yksi lisähoudutin ilmaiselle talkootyölle.

Työnohjaus

Työnohjeistus on tarpeen talkoiden alussa. On hyvä kertoa talkoiden tavoitteista ja talkoasian-tuntijat voivat kertoa talkoiden **eri työvaiheista**, joita he opastavat myöhemmin kädestä pitäen. Talkoiden alussa kerrotaan myös päivän aikataulusta esim. tauoista. Näin ollen aikataulun jäsentely ei keskeytä hyvää tekemisen meininkiä. Talkoiden järjestäjän pitää huolehtia siitä, että kaikilla talkoolaisilla on jotain mielekästä tekemistä talkoissa. On myös tärkeä ”vetää homma nippuun” talkoiden lopuksi, kiittää osallistujia ja kertoa jatkosta.

Esimerkkinä Hiidenmaan torpan riukuaitatalkoot

MAMA –hanke järjesti yhteistyössä Metsähallituksen luontopalveluiden kanssa riukuaitatalkoot Hiidenmaan torpalla Mikkelin Anttolassa. Hiidenmaan tila on vanha perinnemaisemaa, jota on tarkoitus hoitaa laiduntamalla. Hiidenmaan torppa sijaitsee valtakunnallisesti arvokkaalla Neitvuoren maisema-alueella Luonterin rannalla.

Tunnettu savolainen riukuaidan tekijä **Matti Partio** valittiin asiantuntijaksi talkoisiin. Metsähallitus harvensi Neitvuoren Natura-alueen alikasvoskuusikoita ja sitä kautta saatiin aitamateriaali talkoisiin. Talkoista tiedotettiin aktiivisesti paikallislehdissä, sähköpostilistojen kautta, Leader-toimintaryhmän talkoopankin kautta sekä MAMA-hankkeen FB- ja internet-sivujen kautta. Anttolan maa- ja kotitalousseura hoiti talkookahvituksen.

Riukuaitatalkoissa oli monia eri työvaiheita (aitatolppien vuoleminen ja hiillostaminen, vitsasten tekeminen ja varsinainen riukuaidan rakentaminen), joita jokainen talkoolainen sai kokeilla. Parinkymmenen talkoolaisen voimin pystytettiin perinteistä riukuaitaa noin 60 metrin matkalle Hiidenmaan torpan pihapiiriin. Riukuaidan lisäksi Hiidenmaan tilan laitumia aidataan lammasverkolla ennen laiduntamisen aloittamista. Jatkossa paikka tulee osaksi Metsähallituksen lammaspaimenviikkotoimintaa.